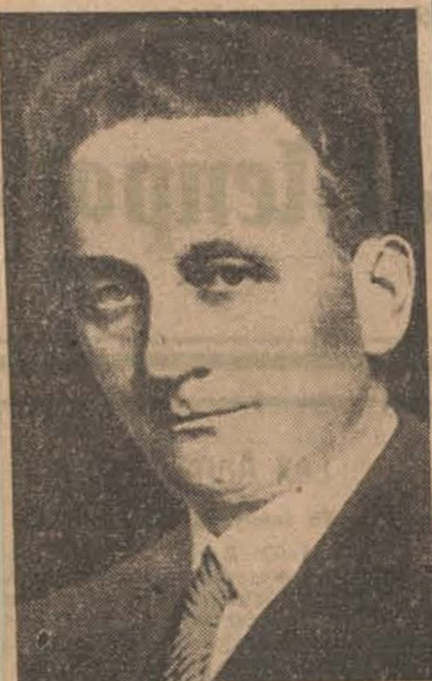

29/10.34
mugNobel-
prisen

Den ungarske professor Albert von Szent-Györgyi i Szeged blev igår av Karolinska Institutets lærerkollegium tildelt årets Nobelpris i fysiologi og medicin.

Vi henviser til artikkel på side 12.

Nobelprisen i
fysiologi og medicin

Fra Aftenpostens korrespondent.

Stockholm, 28. oktober.

Karolinska Institutets lærerkollegium besluttet på møte i aftnen å utdele Nobelprisen i fysiologi og medicin for 1937 til professor Albert von Szent-Györgyi i Szeged for hans opdagelser angående de biologiske forbrenningsprosesser med særlig hensyn til vitamin C og fumarisyrekatalysen.

For første gang tilfaller Nobelprisen i år en ungare. Det er også en relativt ung mann som mottar den. Szent-Györgyi, som tilhører en kjent akademisk slekt, er nemlig født i 1893. Etter å ha fullført det medisinske studium, tok han i 1917 den medisinske doktorgrad i Budapest. En kort tid viet han seg til histologi, men så gikk han helt over til biokjemien. Under studieopphold i Nederland og England utdannet han seg grundig i dette emne, som han fra 1930 er professor i ved universitetet i Szeged, som blev gjenoprettet etter verdenskrigen.

De opdagelser som Nobelprisen nu utdeles for, berører et centralt område innen fysiologien, nemlig forbrenningsprosessen i cellene. På dette område har opfatningen i de siste decenniener i høi grad blitt endret. Den klassiske opfatning at kull og vannstoff i maten under medvirkning av luftens syre forbrenner til kullsyre og vann har man måttet modifisere derhen at det er vannstoffets forening med syre til vann som gir energien til livsprosessene. Den kullsyre vi utånder, stammer derimot fra kullhydratene og den syre som allerede inneholdes i næringsmidlene. Væskens forening med syren skjer imidlertid under gjennomløp av en rekke forskjellige stadier, hvor den transporteres over til forskjellige substanser før den tilslutt forenes med syren.

Szent-Györgyi som under et besøk i Nederland beskjeftiget seg med stoffskiftet hos planter oppdaget i disse et organisk stoff som utmerket seg ved påfallende sterk reaksjonsevne.

Szent-Györgyi mente at stoffet stod sukkerstoffene nær og kalte det hexuronsyre — da stoffskiftet hos planter og dyr i mange henseender frembyr prinsipielle likheter formodet han at hexuronsyren burde finnes hos dyreorganismer. Det lyktes ham også å fremstille den rent av binyrens barkområde.

Hexuronsyren fremkalte livlig interesse. Szent-Györgyi stilte det til disposisjon for andre forskere og snart hadde man nådd til fullstendig klarhet over dets kjemiske bygning.

Szent-Györgyi hadde selv fremholdt at det hersket stor likhet

mellem dette stoffs egenskaper og C-vitaminet, d. v. s. det antiskorputiske vitamin, som er virksomt mot skjorbuk.

Med en daglig dose av 1 milligram hexuronsyre eller som det nu kalles ascorbinsyre, kunde skjorbuk hos marsvin forhindres like godt som med en kubikkcentimeter citronsaft. Fortsatte forsøk viste klart at C-vitaminet er identisk med ascorbinsyren.

For første gang var det således fremstillet et vitamin i ren krystallisert form, en opdagelse av stor betydning såvel for den fortsatte forskning som for den praktiske lægevidenskap.

At C-vitaminet øver sin virkning gjennom å formidle transporten av vannstoff er ytterligere bestyrket gjennom nye forsøk av Szent-Györgyis laboratorium. Under sine fortsatte studier av forbrenningsprosessen har han gjort ennu en opdagelse av stor rekkevidde. Han har vist at visse såkalte fruktsyrer som forekommer i organismen og som tidligere har været oppfattet som nedbrytningsprodukter av næringsstoffer, i virkeligheten gjør tjeneste på en helt annen måte. Uten selv å forbrukes kan de opta vannstoff og siden føre dette videre til surstoffdanning kan finne sted, mens syrene dannes igjen. De oppfører seg altså som katalysatorer hvorved man nettop betegner at de påskynder reaksjonsforløp uten å bli forbrukt derved.